

Glasilo

„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani.“

Urejuje:

Jakob Dimnik,

učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. 24.

Ljubljana, 16. grudna 1895.

XXXV. leto.

Vsebina: Vabilo na naročbo. — Jos. Ciperle: Narodna vzgoja. — M. Janežič. Spise in podlaga spisovnemu pouku v II. oddelku zgoruje skupine na jednorazrednicah. — Listek. — Naši dopisi. — Vestnik — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Vabilo „Slovenskega učiteljskega društva.“

Vabilo na naročbo.

S priučujočo številko zvršuje „Učiteljski Tovariš“ svoje pet in trideseto leto. Veliko časa je minulo od l. 1861., ko je naš list prvikrat stopil pred slovensko učiteljstvo. Razni listi koncem leta navadno povdarjajo, kaj so vse storili v minoli dobi za to ali ono stvar, za ta ali oni stan itd. „Učiteljskemu Tovarišu“ pa ni treba črkice lastne hvale, ker ga hvalijo dosti lastna, slovenskemu učiteljstvu in ljudskemu šolstvu blagonosna dela in pa uspehi, kateri se kažejo v toliko sijajnejšem svitu, ker so se časi in razmere slovenskemu učiteljstvu v minolih 35. letih prav stvarno spremenile.

Vendar dosegli še nismo vsega, kar gre po vsej pravici nam in naši šoli. Dela, in sicer resnega in vstrajnega dela na domačem šolskem polju je še mnogo, mnogo.

Dandanes živimo v nekakem novem, razburjenem času in gorje nam in naši šoli, ako ne bodemo razumeli in spoznali zahtev sedanjega časa; žal, da jih je premnogo še med nami, ki „z odprtimi očmi ne vidijo“, kje se je treba dela najbolj lotiti.

Učitelj mora dobro poznati duh časa, biti mož od nog do glave ter vedno čuvati in popravljati svojega notranjega človeka, sicer bode duh časa zamoril nas in našo sedanjo šolo.

V ta namen si išči učitelj dobre družbe pri svojih sotrudnikih, pri naših prijateljih, ne pa pri nasprotnikih ljudske šole. Slabotnež se naslanjaj na močnejšega, kakor se ovija beršljan po močnem hrastu, neveden hodi k razumnemu, bojzljivec k srčnemu, omahljivec k vstrajnemu in novinec pa k skušenemu tovarišu svojemu; **vsì pa delajmo za jednega in jeden za vse!**

V tem smislu bode budil „Učiteljski Tovariš“ v novem letu svoje tovariše in bolje, ko ga bode podpiralo slovensko učiteljstvo in razumništvo, bolje bode tudi izpolnoval težavno svojo nalogo.

Zatorej prosimo, da bi mu tudi v novem letu bili zvesti naročniki in sotrudniki ter se zbirali kot stari in novi tovariši okrog svojega „Tovariša“.

Ob jednem se pa iz vse duše zahvaljujemo vsem „Tovariševim“ dosedanjim preblagim podpornikom in sotrudnikom, ki so mu tako blagovoljno in ljubeznjivo pomagali pri izvrševanju njegove naloge. Reči moramo, da dobi „Učiteljski Tovariš“ od slovenskega učiteljstva prav mnogo duševne podpore in to dela veliko čast slovenskemu učiteljstvu, katero s tem kaže, da napreduje ter se zaveda dolžnosti svojega stanu. Ko bi se le še upravnik „Učiteljskega Tovariša“ mogel tako zadovoljno izraziti o gmotnih podpornikih njegovih, kakor se urednik v duševnih! Res je, da so naše plače majhne, vendar resna volja in zavest, da sama dobra volja in obljube ne pomagajo nič, mora privedi vsakterega izmed nas do spoznanja in prepričanja, da je gmotna podpora prvi pogoj obstanka vsacega lista — torej tudi našega. In to je tisti vzrok, ki prisili čestokrat urednika in upravnika, da ne moreta vselej tako vstreči naročnikom, kakor bi rada.

Zdramimo se torej v novem letu ter stori tudi v tem oziru vsakdo svojo dolžnost!

Za šestintrideseti letnik našega lista imamo obljubljenih več obširnejših spisov; izmed teh omenimo samo nastopne: Gospod profesor Fran Orožen bode priobčeval: „**Ustavoznanstvo**“; g. nadučitelj Jernej Ravnikar je poslovenil za naš list Pestalozzijevo ljudsko povest: „**Lienhard und Gertrud**“; g. nadučitelj Janko Leban nam je obljubil daljšo razpravo „**O pravopisju v ljudski šoli**“; g. nadučitelj Janko Toman bode seznanjal „**Tovariševe**“ bralce z „**Delovanjem slovanskih učiteljev, oziroma njih časopisov**“; g. A. Likožar bode priobčeval „**Cvetličje v šolskem vrtu**“ v posameznih mesecih v letu; učitelj Jakob Dimnik bode priobčeval „**Avstrijsko zgodovino v ljudski šoli**“, katero je sestavil na podstavi sedanjega učnega črteža ter II., III. in IV. Berila; g. Josip Novak z Brezovice je nabral na podlagi III. Berila „**Zbirko slovniških nalog**“; g. nadučitelj J. Zupanec bode pisal obširneje

„O razvitku šolstva na Črnigori“; gg. Fr. Črnagoj, E. Gangl, „Gorjanec“, „Pesimist“ i. dr. bodo napolnjevali predale „Listka“; g. E. Gangl nam je obljubil več primernih pesmic; g. Iv. Šega bode zbiral iz šolskih listov razne vesti za „Vestnik“.

Tu smo omenili le daljše obljubljeni spise, na razpolago bomo imeli pa tudi še več krajših člankov in razprav, katere so nam obljubili naši znani sotrudniki. Svojo pomoč so nam dalje tudi obljubili gg.: prof. S. Rutar, prof. Fr. Gabršek, meščanski učitelj Josip Ciperle, Lj. Stiasny, A. Kecelj, J. Likar, J. Režek, K. Česnik, Št. Primožič, J. N. Jeglič, J. Krulec, Fr. Ks. Trošt, M. Janežič, J. Janežič, Lj. Fettich Frankheim, J. Cepuder, J. Novak, J. Furlan, c. kr. okr. šolski nadzornik A. Žumer in mnogi drugi okrajni šolski nadzorniki i. dr.

Uže samo ta imena so nam porok, da bode list vstrezal zahtevam našega stanu, prosimo le, da storé tudi naročniki svojo dolžnost.

„Učiteljski Tovariš“ bode izhajal v svoji dozdanji obliki in po sedanji ceni na 1¹/₄ poli v 1. in 16. dan vsacega meseca.

Naročnina naj se pošilja g. Al. Kecelj-u, Kongresni trg št. 3.

Pisma in vsi uređovanja tikajoči se dopisi pa naj se blagovoljno pošiljajo odgovornemu uredniku J. Dimniku, Šubičeve ulice št. 3.

Ljubljana, 15. grudnia 1895.

Za odbor „Slovenskega učiteljskega društva“:

Jakob Dimnik,
t. č. urednik.

A. Žumer,
t. č. predsednik.

J. Furlan,
t. č. tajnik.

Al. Kecelj,
t. č. upravnik.

Národna vzgoja.

(Spisal Jos. Ciperle.)

96.

Naši pradedje bili so poštenjaki. Kakor piše Karamzin, ni bilo med njimi ne tatov, ne razbojnikov. Tudi goljufov ni bilo, kajti drugače bi ne bili tako radi zahajali med nje tuji kupci, kakor pripoveduje Karamzin tudi. Zato so jih pa menda ti kupci toliko bolj sleparili in peharili; in sleparjeni, peharjeni so bili osobito Slovenci vedno in vedno do današnjega dne.

A pri vsem tem videli so Slovani vedno in vedno, da oni, ki so jih goljufali, so si nabirali vedno večje zaklade, kopičili si vedno večja bogastva. Pri vsem tem pa so bili ti goljufi vendar obče spoštovani in cenjeni možje, — kakor je tudi še dan danes. Vsak je namreč poštenjak toliko časa, dokler ga slučajno ne zaprò, naj drè še tako ljudi.